

Advies nr. 178 van 8 mei 2026 van het Bureau van de Raad, betreffende een voorontwerp van wet tot wijziging van de drie federale antidiscriminatiewetten

VERZOEK

Bij e-mail van 20 april 2026 heeft de federale minister van Gelijke Kansen de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen (hierna: de Raad) om advies gevraagd over een voorontwerp van wet „tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 ter bestrijding van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven handelingen, van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen ”.

Overeenkomstig artikel 4, §2 van het koninklijk besluit van 4 april 2003 tot reorganisatie van de Raad, en teneinde de in het verzoek vastgestelde termijn van één maand na te leven, brengt het Bureau dit advies uit. Het Bureau herinnert eraan dat alle voorafgaande adviezen moeten zijn ingewonnen voordat de afdeling wetgeving van de Raad van State haar advies uitbrengt, zodat deze er eerst kennis van kan nemen.

Aangezien het voorontwerp achtereenvolgens dezelfde wijzigingen aanbrengt in de drie bedoelde wetten, is het advies gewijd aan hoofdstuk 4 ervan, dat betrekking heeft op de “genderwet” (hierna: GW).

DOEL

Het voorontwerp beoogt een gedeeltelijke omzetting van de twee EU-richtlijnen 2024/1499 en 2024/1500, die tot doel hebben de bevoegdheden van de „instanties voor gelijke behandeling” te versterken op de domeinen die onder de bestaande anti-discriminatie-richtlijnen vallen. Met name op het gebied van gendergelijkheid hebben deze richtlijnen verschillende grondslagen in het primaire recht van de Europese Unie (respectievelijk art. 19, §1 VWEU en art. 157, §3 VWEU). Vandaar de noodzaak van twee nieuwe richtlijnen. Beiden hebben betrekking op het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (hierna: het Instituut) zowel als op het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen (hierna: Unia).

ADVIES

1. De Raad **stemt in** met de bepalingen die in het voorontwerp worden voorgesteld, waarvan sommige al tijdens de vorige zittingsperiode waren overwogen, maar toen niet waren overgenomen.

2. De Raad meent echter een nuttige bijdrage te leveren door te wijzen op de **tekortkomingen** van het voorontwerp, dat diverse bepalingen van de twee richtlijnen niet omzet.

„Onafhankelijkheid“ (art. 3 van de richtlijnen)

§2: artikel 7 van het koninklijk besluit van 19 maart 2003 houdende de organisatie van het Instituut bepaalt dat de stemgerechtigde leden van de raad van bestuur onder meer worden gekozen op grond van hun onafhankelijkheid, maar de tekst vermeldt niet hoe wordt nagegaan of aan deze voorwaarde is voldaan

§§ 3 en 4: de „interne structuur” die bedoeld is om de onafhankelijkheid van het Instituut te waarborgen, bestaat die? Zo ja, dan is er op dit punt op zijn minst sprake van een gebrek aan actieve bekendmaking (hoofdstuk 2 van de wet van 11 april 1994).

„Bewustmaking, preventie en promotie“ (art. 5 van de richtlijnen)

§2: De wet van 12 januari 2007 betreffende gendermainstreaming draagt het Instituut belangrijke taken op voor de uitvoering ervan, maar geen enkele bepaling schrijft voor dat elk voorontwerp van koninklijk besluit aan het Instituut moet worden meegedeeld. Toch zou dit vergezeld moeten gaan van een effectbeoordeling van de regelgeving, inclusief de “gendertest” (art. 3, 2° van de wet van 12 januari 2007 en de wet van 15 december 2013), maar vaak is dat niet het geval¹.

„Samenwerking” (art. 14 van de richtlijnen)

Wat betreft de coördinatie tussen Unia en het Instituut herinnert de Raad aan een van zijn eerdere aanbevelingen²:

"Dit aspect wordt geregeld door een protocol dat door beide instellingen is aangenomen, maar het publiek, met inbegrip van potentiële slachtoffers, is hiervan niet op de hoogte. Het zou beter zijn de inhoud ervan op te nemen in een transversale bepaling van het voorontwerp. In het bijzonder moet het geval worden behandeld waarin het slachtoffer zich wendt tot een instelling die duidelijk niet bevoegd is (zie artikel 5 van de wet van 11 april 1995 betreffende het handvest van de sociaal verzekerde), en moet dan worden voorzien in de stuiting van de verjaringstermijn".

„Gegevensverzameling“ (art. 16 van de richtlijnen)

De Raad herhaalt een andere aanbeveling uit hetzelfde advies: zich laten inspireren door artikel 32*octiesdecies* van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn op het werk (op het gebied van psychosociale risico's) en de griffies van de rechtbanken en de Raad van State verplichten om

¹ Zie in dit verband advies nr. 175 van 29 januari 2026 van de Raad betreffende “licht werk” voor kinderen die nog onderworpen zijn aan de verplichting tot voltijds onderwijs.

² In advies nr. 168 van 10 februari 2023 betreffende een eerdere wijziging van de drie antidiscriminatie wetten.

de jurisprudentie met betrekking tot de GW aan het Instituut door te geven. [Een soortgelijke regel met betrekking tot de andere antidiscriminatiewetten zou nuttig kunnen zijn voor Unia.]

Bovendien is er geen regeling die burgers toegang geeft tot de jurisprudentie waarvan het Instituut kennis heeft, terwijl dit bij Unia wel het geval is.

3. De Raad vestigt nogmaals de aandacht op advies nr. 78.690 van 26 januari 2016 van de afdeling wetgeving van de Raad van State. Met betrekking tot het voorontwerp van decreet ter omzetting van de twee richtlijnen op het gebied dat onder de bevoegdheid van de Oost-Belgische overheden valt (ondertussen het decreet van 27 april 2026 geworden), stelt dit advies eens te meer dat het ontbreken van een samenwerkingsovereenkomst zoals die met Unia, het Instituut belet om een aantal van zijn taken bij bepaalde gefedereerde overheden uit te oefenen³.

4. Ten slotte benadrukt de Raad hoe belangrijk het is dat de „instanties voor gelijke behandeling“ blijven beschikken over personeel en materiële en financiële middelen die nodig zijn voor de uitvoering van hun taken met betrekking tot beide richtlijnen. Alle lidstaten van de Europese Unie maken immers ook deel uit van de Raad van Europa. Steeds vaker komen er zaken van discriminatie voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die in het nationale recht van de betrokken lidstaten hadden moeten worden afgehandeld als hun „instanties voor gelijke behandeling“ naar behoren hadden gefunctioneerd⁴.

³ Zie hierover J. Jacqmain, « L'égalité dans la fonction publique de Bruxelles-Capitale : avec une discrimination inédite », *Chr.D.S./Soc.Kron.*, 2019, p. 323.

⁴ Zie J. Jacqmain, « Visibles (?) depuis Strasbourg : des manquements au droit de l'Union européenne », *Annuaire de droit de l'Union européenne (2024-2025)*, C. Blumann et F. Picod (dir.), Panthéon-Assas, 2025, p. 60.